

VERENIGING WINTERSWIJK

WINTERSWIJK
Met elkaar, voor elkaar!

*Uitkomsten
enquête onder
Winterswijkse
verenigingen*

Introductie

Als CDA vinden wij het verenigingsleven erg belangrijk. Of het nu gaat om sporten, musiceren of iets anders, verenigingen zijn onmisbaar voor Winterswijk en daarom willen wij deze ook waar mogelijk ondersteunen.

Het CDA ontving signalen dat verenigingen te kampen hebben met verschillende problemen, zoals de afname van vrijwilligers en toenemende regeldruk. Om een beter beeld te krijgen is een enquête uitgezet met als doel een algemeen beeld op te halen van de staat van verenigingen en de mogelijke zorgen die er zijn in Winterswijk. De resultaten kunnen ons helpen bij het maken van politieke afwegingen in de gemeente Winterswijk.

De oproep om de enquête in te vullen is gedeeld via de sociale mediakanalen van CDA Winterswijk. Daarnaast zijn verenigingen waarvan ons de mailadressen bekend waren,

ook per mail benaderd. Tot slot heeft RTV Slingeland ook aandacht besteed aan de enquête.

Om de privacy van individuele leden te waarborgen, en hen in de gelegenheid te stellen om open en eerlijk te antwoorden, heeft CDA Winterswijk beloofd de uitkomsten van de enquête niet te delen op een wijze dat zij te herleiden zijn tot individuele leden of verenigingen.

De antwoorden worden gebruikt om een algemeen beeld op te halen van de staat van Winterswijkse verenigingen. De uitkomsten van de enquête zijn te lezen op de volgende pagina's.

Wij danken iedereen die de enquête heeft ingevuld!

Respons

Van 4 april tot en met 1 mei 2024 heeft de enquête van CDA Winterswijk opengestaan voor alle verenigingen, als ook voor stichtingen of maatschappelijke organisaties.

In totaal is de enquête 65 keer ingevuld, door 39 verschillende verenigingen. Deze 39 zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Binnensport (8)
- Buitensport (8)
- Andere sportverenigingen (7)
- Muziekverenigingen (6)
- Speeltuinverenigingen (4)
- Overige verenigingen (6)

Van de respondenten hebben 38 personen aangegeven bestuurslid te zijn, 23 personen hebben aangegeven lid te zijn, 3 personen hebben aangegeven vrijwilliger te zijn en 1 persoon heeft aangegeven op een andere wijze betrokken te zijn bij een vereniging.

Vragen

In totaal zijn er 6 kernvragen gesteld met als doel om ons meer inzicht te geven in de staat van de Winterswijkse verenigingen. Deze vragen zijn voor

het invullen van de online enquête opgesplitst. Bij elke vraag was het mogelijk om een toelichting te geven. Voor dit verslag zijn alle onderdelen van de vragen weer samengevoegd tot één geheel.

De 6 kernvragen zijn:

Vraag 1: Heb je wel eens zorgen over het voortbestaan van jouw vereniging?

Vraag 2: Welke zaken zijn voor jouw vereniging herkenbaar?

Vraag 3: Wat vind je van de contributie van jouw vereniging? En in welke termijn betaal je deze?

Vraag 4: Loop je in de praktijk wel eens tegen onzinnige (lokale) regels aan? Zo ja, welke regels?

Vraag 5: Wat kan beter om verenigingen in Winterswijk toegankelijker te maken?

Vraag 6: Wat zou volgens jou de gemeente kunnen doen om verenigingen te ondersteunen?

Tenslotte proberen we aan de hand van alle reacties een rode draad te ontdekken en op basis hiervan mogelijke vervolgstappen uit te zetten.

Vraag 1: Heb je wel eens zorgen over het voortbestaan van jouw vereniging?

Als eerste werd gevraagd of men zich zorgen maakt over het voortbestaan van hun vereniging. Hierin werd voorgesorteerd op een *ja* of *nee* antwoord. Van alle reacties gaf 80% (52) van de respondenten aan zich wel eens zorgen te maken over het voortbestaan van hun vereniging. Slechts 20% (13) gaf aan zich hierover geen zorgen te maken.

Wij hebben alle respondenten ook gevraagd om een toelichting te geven. 54 respondenten hebben hun zorgen toegelicht. Hoewel antwoorden varieerden, waren er duidelijke rode lijnen zichtbaar.

Leden

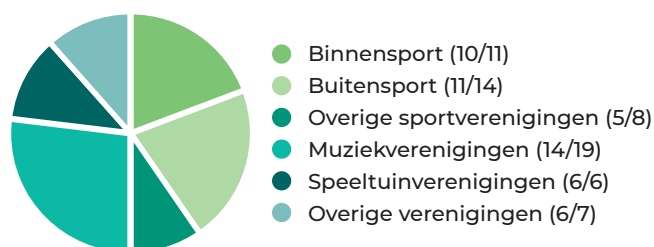
Allereerst viel op dat veel reacties in de zorgen over het voortbestaan van de vereniging gaan over een afnemend aantal van leden. Soms neemt het aantal af vanwege vergrijzing, maar vooral komt naar voren dat er problemen zijn met het werven van nieuwe leden, en dan vooral van jonge leden.

Ook werd meermaals genoemd dat niet alle bestuursfuncties bij verenigingen ingevuld kunnen worden en dat ook het aantal vrijwilligers afneemt. Dit zorgt er ook voor dat veel verenigingen druk ervaren op het bestaande bestand van leden. Door vergrijzing en te weinig nieuwe aanwas moeten de bestaande leden meer doen met relatief minder mensen.

Dit drukt ook op de financiën bij verenigingen, een ander punt dat vaak naar boven komt bij verenigingen. De resterende leden moeten met minder mensen de kosten dragen. Daarbij zijn voor verenigingen de kosten op verschillende wijze gestegen, zoals de huur van faciliteiten als ook inflatiekosten. Minder leden betekent ook minder ledengelden. Door de kosten door te rekenen naar de leden wordt het nog minder aantrekkelijk om lid te worden en kan het ook onbetaalbaar worden voor bestaande leden.

Verenigingen maken zich dan ook zorgen over de aangekondigde bezuinigingen.

Enkele reacties.

"Als de kosten van zalen van lessen op de verenigingen worden verhaald wordt het niet meer betaalbaar voor vele leden en dan denk ik dat we kunnen stoppen."

"Afname van vrijwilligers in relatie met toename regelgeving."

"Als we geen geld meer halen uit supportersacties dan wordt muziekmaken onbetaalbaar."

"Er melden zich al jaren geen nieuwe leden aan. Muziekschool is erg duur en daarnaast mogen we niet meer scholen langs om ons te laten zien."

"De stijgende kosten voor het maken van een corsowagen staan niet in verhouding met gelijkblijvende opbrengsten.. en de animo om te helpen steeds minder."

"Er is weinig animo vanuit de leden om te helpen met onderhoud of deel te nemen aan het bestuur. Het is lastig om mensen te bereiken om lid te worden. De inkomsten zijn te laag om alle lasten en activiteiten te bekostigen."

"Het financieel kunnen onderhouden en vernieuwen van de speeltuin."

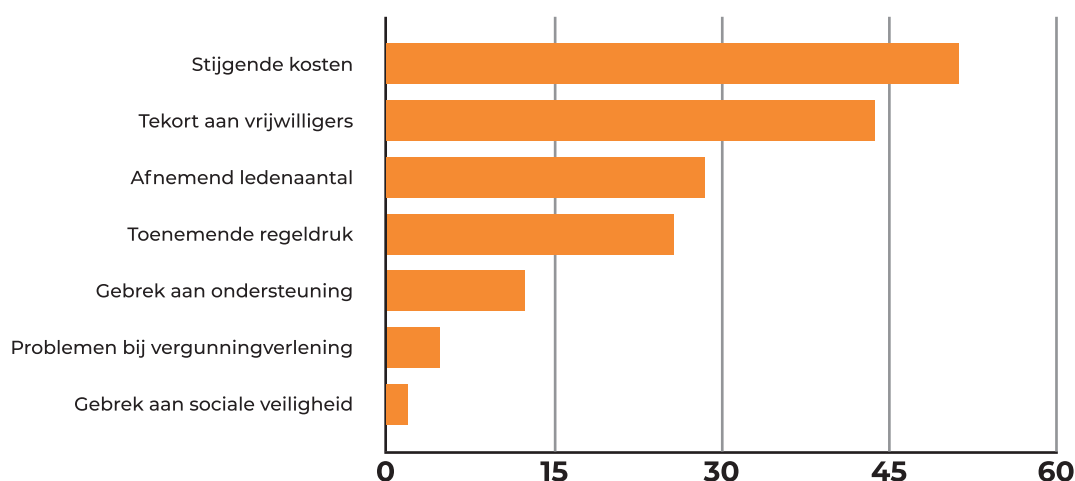
Vraag 2: Welke zaken zijn voor jouw vereniging herkenbaar?

Bij de tweede vraag hebben wij mensen gevraagd om te kiezen uit een selectie van problemen die mogelijk herkenbaar zijn voor hun vereniging zoals: stijgende kosten, een tekort aan vrijwilligers, een afnemend ledenaantal, gebrek aan ondersteuning, toenemende regeldruk, gebrek aan sociale veiligheid of problemen bij vergunningverlening.

Op deze vraag hebben 63 personen geantwoord. Veruit de meeste personen herkennen het beeld van de stijgende kosten (54). Ook hebben veel respondenten aangegeven te maken te hebben met een tekort aan vrijwilligers (46) en

een afnemend ledenaantal (30). Maar niet alle problemen waren overal aanwezig. Zo werd een gebrek aan sociale veiligheid slechts door 2 respondenten als probleem ervaren.

De selectie van problemen kwam overeen met de toelichting op de eerste vraag en de toelichting bij deze vraag herhaalt dan ook vooral wat al eerder naar boven is gekomen; de zorgen over de stijgende kosten, het afnemend ledenaantal en een tekort aan vrijwilligers.

Enkele reacties.

"Sinds corona is het verenigingsgevoel verdwenen. Kinderen worden 'afgeleverd', ouders zijn nauwelijks in zicht. Verwachtingen van ouders en leden zijn als bij een commercieel bedrijf. Voor corona was de betrokkenheid groter."

"Het is lastig mensen enthousiast te maken om lid te worden. We proberen dit op verschillende manieren maar eigenlijk de enige manier die echt goed werkt is direct contact via vriendjes of vriendinnetjes. Daarnaast is het lastig om mensen te vinden voor bestuurs functies zoals secretaris, penningmeester, maar ook voor onderhoud. We hebben dit geprobeerd op verschillende manier

zoals bij ProNova en het AZC maar beide komt niet van de grond."

"Het is lastig om geschikte bestuursleden te vinden.. je kunt dit niet meer doen zonder een goed geschoolde achtergrond ivm complexe regelingen."

"Je merkt dat er aan alle kanten aan mensen getrokken wordt, waardoor vrijwilligersfuncties, bijvoorbeeld binnen het bestuur, moeilijk in te vullen zijn."

Vraag 3: Wat vind je van de contributie van jouw vereniging? En in welke termijn betaal je deze?

Wij hebben mensen gevraagd hoe zij aan kijken tegen de contributie die zij betalen voor het lidmaatschap van hun vereniging. Wij hebben hierin specifiek gevraagd of de contributie als te hoog, te laag of precies goed wordt ervaren en op welke termijn deze betaald worden. Gaat dit per maand, per kwartaal, per jaar of anders?

Veruit de meeste mensen (46) gaven aan dat de contributie bij hun vereniging (precies) goed is. Meerdere gaven aan de contributie op peil te kunnen houden door een bijdrage van de gemeente of door andere activiteiten te organiseren die geld opbrengen. Wel wordt aangegeven dat er niet alleen sprake is van contributie, maar dat er ook vaak kosten daarnaast zijn die het lidmaatschap kostbaar maken.

Ook komen in de reacties naar voren dat de contributie de afgelopen jaren is gestegen en er zijn zorgen dat de kosten, en daardoor ook de contributie, de komende jaren nog verder zullen stijgen.

Een paar personen vonden de contributie al te hoog. Uit de reacties kwam als verklaring het huren van faciliteiten, zoals het huren van een zaal.

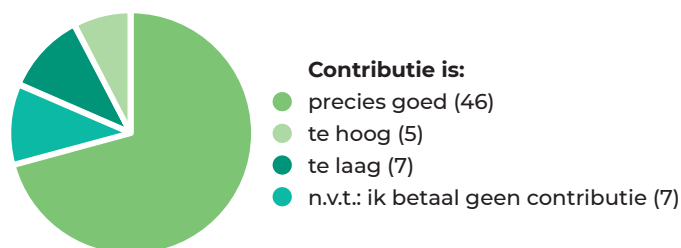
Daarnaast gaven een paar personen aan dat de contributie te laag is. Dit speelde vooral bij speeltuinverenigingen. In enkele reacties kwam naar voren dat de contributie laag is om toegankelijk te blijven, maar dat het desondanks wel moeilijk is om ledengelden te innen.

Een resterend aantal gaf aan geen contributie te betalen. Dit is bijvoorbeeld vanwege het erelidmaatschap van de persoon.

Termijnen

Veruit de meeste personen (27) gaven aan de contributie per jaar te betalen. Verder betalen veel mensen (18) hun contributie per kwartaal. Een enkeling (3) heeft aangegeven per maand te betalen.

Daarnaast betalen meerdere mensen (9) in een andere termijn hun contributie. Bijvoorbeeld per half jaar, per aantal maanden of per activiteit.

Enkele reacties.

“Doordat de zaalhuur wordt gesubsidieerd door de gemeente kunnen we de contributie laag houden.”

“Contributie is nu te dragen. Mogelijk door bezuinigingen bij de Gemeente moet dit in de toekomst stijgen om de kosten te kunnen dragen.”

“Die bedraagt 150 euro per jaar voor trainen en wedstrijd of 100 euro voor één activiteit.”

“Contributie is altijd te hoog. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om te sporten. Door al het bovenstaande worden verenigingen echter gedwongen contributies te verhogen.”

“De contributie is het probleem niet. De kosten van muziekonderwijs zijn wel een probleem. Die zijn nu al hoog en worden naar verwachting nog hoger.”

“De komende jaren zal de contributie omhoog moeten om de stijgende kosten te kunnen blijven betalen.”

“Wij betalen per half jaar, de contributie is niet te hoog, maar wel hoger geworden de afgelopen paar jaar.”

Vraag 4: Loop je in de praktijk wel eens tegen onzinnige (lokale) regels aan? Zo ja, welke regels?

Ongeveer de helft van de respondenten heeft geen reactie gegeven op de vraag of zij tegen (lokale) regels aanlopen. Echter valt hieruit niet op te maken of men daadwerkelijk niet tegen lokale regels aanloopt. Van de overige respondenten kwamen gevarieerde antwoorden met lokale regels die als problematisch worden ervaren, maar ook worden problemen ervaren die vanuit landelijke regels voortkomen.

Meermaals werden de termen vergunningen en subsidies genoemd. Het is bij meerdere respondenten niet altijd duidelijk waarom vergunningen nodig zijn, of waarom deze zoveel moeten kosten (leges) en waarom deze lastig zijn te regelen. Het legt veel druk bij verenigingen die baat hebben om snel en eenvoudig activiteiten te organiseren. Verenigingen die beschikken over een eigen gebouw geven aan deze graag te willen verhuren of door middel van horeca meer inkomsten willen genereren. Het wordt als storend ervaren dat gebouwen niet zomaar verhuurd mogen worden en dat het voeren van horecamogelijkheden nieuwe regelgeving met zich meebrengt.

Ook heerst er frustratie over het (jaarlijks) aanvragen van subsidies. Een subsidierelatie brengt een mate van afhankelijkheid met zich mee en zorgt voor meer werk bij bestuursleden. Ook is niet altijd duidelijk of er wellicht meer subsidiepotjes beschikbaar zijn. Respondenten hopen op meer hulp hierbij vanuit de gemeente.

Daarnaast ervaart men druk over het aanvragen van een V.O.G. of het registreren in het UBO-register.

Enkele reacties.

“Nee, tot nu toe niet meegemaakt de gemeente is altijd welwillend om tot een oplossing te komen mocht het voorkomen.”

“Alle regels, die niet de veiligheid bedreigen, zijn onzinnig. Er zitten volwassenen mensen in de besturen die echt wel weten wat ze wil en niet moeten doen.”

“Na de corona hebben de basisscholen in de gemeente besloten dat ze geen bezoek meer willen van verenigingen. Dit is voor verenigingen, vooral voor muziekverenigingen de enige manier om leerlingen te kunnen werven. Deze kans is er nu dus niet meer.”

“Onduidelijke regels van de belastingdienst. Eerst ben je wel BTW plichtig, blijkt na afloop van het evenement dat de kosten hoger waren dan de opbrengsten, mag je ineens geen BTW meer aftrekken.”

“De gemeente wil graag cultuur historische panden behouden maar geen financiële ondersteuning geven voor de jaarlijkse kosten.”

“Regels zoals UBO (=niet lokaal) belasten verenigingsbestuurders, zowel administratief als mentaal.”

Vraag 5: Wat kan beter om verenigingen in Winterswijk toegankelijker te maken?

Met deze vraag kijken wij naar toegankelijkheid in breedste zin van het woord. Dit gaat dus over de fysieke toegankelijkheid van verenigingen, zoals drempels en andere obstakels bij gebouwen, maar ook over de toegankelijkheid om lid te worden van een vereniging.

De meeste personen lieten niet blijken dat er belemmeringen zijn waardoor de fysieke toegankelijkheid van verenigingen onvoldoende is. Een enkeling heeft gewezen op de toegankelijkheid van de muziekschool. De vele trappen en smalle gangen zouden hierin een probleem zijn.

Aandacht

Er werd veelvuldig gevraagd om meer aandacht te schenken aan het promoten van de verschillende verenigingen die

Winterswijk rijk is. Zo werd gevraagd om nieuwe Winterswijkers te informeren over het geweldige verenigingsaanbod in de gemeente. Dit kan door centrale online promotie op social media, maar ook door het bijhouden van een lijst met contactgegevens van verenigingen en deze uit te delen aan (nieuwe) inwoners.

Kosten

Daarnaast werd vooral gewezen op financiële bijdrages vanuit de gemeente. De stijgende kosten zijn een terugkerend onderwerp en ook hierin worden problemen gezien voor de toegankelijkheid bij verenigingen. Meerdere reacties hebben aangegeven iets te willen betekenen voor mensen met een kleine beurs. Verenigingen willen maatschappelijke meerwaarde bieden door juist mensen met een kleinere bestedingsruimte te ondersteunen met betere gezondheid en een sociaal netwerk.

Enkele reacties.

"We hebben diverse zaken geprobeerd zoals een website / facebook / brieven verspreiden maar het is niet makkelijk om mensen te trekken. Jaarlijks hebben we een open dag maar ook dat levert niet veel nieuwe leden op. Wellicht als er meerdere activiteiten worden georganiseerd bijvoorbeeld door ouderen vereniging of als er wekelijks een activiteit is dat er iets meer animo komt. Het lijkt vaak alsof er niet veel gebeurd in het gebouw en dat trekt geen mensen."

"Contributie laag houden. Mensen die het niet kunnen betalen via de gemeente gratis kunnen sporten."

"Doorgaan met subsidie voor de huur, maar niet volledig meer, er is een tekort van 45000 euro, we hebben in Winterswijk 6000 sporters, dat komt per lid uit op €7.50 contributie verhoging. Is volgens mij een goede oplossing."

"Kosten van muzieklessen bij de muziekschool zijn erg hoog (terecht want zij moeten ook blijven bestaan).

Dit is voor mij persoonlijk ook een reden dat ik lang gestopt ben met muziek maken. Zeer jammer, want ZO belangrijk voor de ontwikkeling van de jeugd, maar ook voor volwassenen om de stap te maken iets nieuws te leren. Die stap is nu groot, met name door het financiële aspect."

"Kosten contributie. Ik was bij het oude postkantoor om te vragen of wij als vereniging mensen kunnen bijstaan. Financieel. Ik kreeg een nietszeggende folder mee. En de mensen moeten zichzelf maar melden. FOUT..Deze mensen schamen zich ervoor. Terwijl wij als vereniging dat anoniem voor hun kunnen doen."

"Meer subsidie om kosten leergeld te verlagen. Meer ruimte om de vereniging te promoten. Hulp bij het complexe besturen van een vereniging."

"Een contactpersoon vanuit de gemeente waar we eventuele vraagstukken/problemen kunnen aankaarten."

Vraag 6: Wat zou volgens jou de gemeente kunnen doen om verenigingen te ondersteunen?

Ook in deze vraag kwam sterk het punt over financiën naar voren. Maar daarnaast gaven vooral veel mensen aan dat zij in gesprek willen komen met de gemeente.

In meerdere reacties kwam een ondertoon naar boven dat verenigingen zich niet gehoord voelen door de gemeente en dat zij het gesprek missen. Zij willen meer contact met de gemeente om samen aan oplossingen te werken, en daarnaast zouden zij graag een vast contactpersoon hebben waar zij met hulpvragen bij terecht kunnen.

De financiën blijven de rode draad in dit verhaal. De bezuinigingen die eerder waren aangekondigd baart veel mensen zorgen. Dit is in lijn met de eerder besproken punten over de stijgende kosten.

Enkele reacties.

"Kijken naar de mogelijkheden en wensen. Wat is er echt nodig om het verenigingsleven levendig te houden. Een vereniging is meer dan alleen sporten. Het is van maatschappelijke meerwaarde."

"Bij het aanvragen van subsidies welke her en der te verkrijgen zijn. Veelal hebben de verenigingen geen idee welke mogelijkheden er allemaal zijn."

"Meer komen kijken bij de sporters."

"Meer aandacht geven voor de sportverenigingen op de scholen in de omgeving. Wellicht ondersteuning bij aanschaf voor meer energiebesparende/-opwekkende producten. Wellicht ondersteuning bij het onderzoek naar verlichting op -een deel van- het veld, dit is momenteel (voor zover mij bekend) niet mogelijk, hierdoor zijn alle avondtrainingen in het voorjaar en najaar beperkt."

"Ze doen eigenlijk alles goed. Prima accommodatie en onderhoud. Afdoende subsidie. Redelijke verenigingsondersteuning."

"Duidelijke info over potjes voor mensen / gezinnen met weinig inkomen."

"Betrokken zijn bij de verenigingen, zodat ze weten wat leeft. Muziekschool in stand houden, zodat de jeugd gedegen opgeleid kan worden. Aandacht voor muziek- en toneeleducatie in het onderwijs, ook gericht op de verschillende muziekverenigingen etc."

"Proberen in kleine groepen bestuur van verschillende verenigingen elk jaar/ 2 jaar in gesprek te gaan. Initiatief ligt nu bij de verenigingen."

"regeldruk verminderen en procedures verkorten."

"Het subsidiebedrag is te goed voor onderhoud, te laag voor vernieuwen."

"Ooit (2004 ?) heeft gemeente Winterswijk de groep 55+ uitgenodigd om deel te nemen aan een onderzoek op het gebied van de lichamelijke conditie. Dit bleek een succes te zijn en tevens de aanleiding tot het ontstaan van dtvw. Een herhaling zou zeker te overwegen zijn."

"Financiële ondersteuning van vereniging en/of activiteiten en meer subsidie aan de muziekschool Boogie Woogie welke dan ten goede komt aan de leerlingen in de vorm van verminderen van lesgeld."

Hoe nu verder?

Winterswijk kent veel en een grote verscheidenheid aan verenigingen. Uit een meerderheid van de reacties op onze enquête blijkt dat veel verenigingen zich zorgen maken over de toekomst. De grootste zorgen zitten in de stijgende kosten, de afname van het aantal vrijwilligers en het afnemende ledenaantal.

Het CDA draagt verenigingen een warm hart toe en wij willen voorkomen dat deze mooie verenigingen in onze gemeente op termijn omvallen. Een kernpunt van CDA Winterswijk is dat wij het samen doen. 'Met elkaar en voor elkaar.' Daarom willen wij kijken naar wat wij lokaal en in de landelijke politiek kunnen doen om verenigingen te helpen. Echter, kunnen wij dit alleen. Wij kunnen het alleen samen met alle verenigingen doen. Deze enquête is hiervoor de eerste stap.

Het CDA kenmerkt zich door rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid en solidariteit. Hetgeen dat de basis is bij alle verenigingen. Samen werken aan je club. Voor de liefde voor

de muziek, de sport, het spel, maar vooral voor de mensen om je heen. Samen doen wat alleen niet kan.

Gemeenten staan de komende jaren voor grote uitdagingen. Ten tijde van het opstellen van dit document wordt er veel bericht over het *ravijnjaar 2026*, waarin gemeenten gekort worden op de financiën. De landelijke politiek heeft hiervoor op dit moment nog geen oplossing en dat betekent dat er voor Winterswijk mogelijk moeilijke keuzes aankomen.

Als CDA fractie gaan wij de komende tijd werken aan plannen om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de zorgen van verenigingen, waarbij wij ook het besef hebben dat wij niet alles op kunnen lossen. Wij gaan hierbij in gesprek met verenigingen, instellingen en organisaties en ook de gemeentelijke organisatie om te komen met concrete voorstellen voor een beter verenigingsklimaat in Winterswijk.